

Do

Handwritten: T 54 Kopya.

P. Szefa Kolejnictwa W.P. *W. P. W. P.*

Kapitana Brzozowskiego.

R A P O R T

Polityczna sytuacja na Ukrainie następująca: z soboty na niedzielę 15 grudnia nastąpiło porozumienie między władzami niemieckimi /Seldatenrat/ i Petlura, który zajął Kijów - Hetman zrzekł się władzy. Rząd i oficerskie oddziały odeszły podobnie w kierunku na Don. Nie bacząc na podwyższoną cenę, żołnierze 5 marca do 11 mk. dziennie tak zw. Ukrainkiej pensji/ żołnierze niemieccy nie chcą zostawać dłużej w szeregach, odmawiając posłuszeństwa nietylko władzy oficerskiej - ale również nie chcą słuchać rozkazów seldatenrat-ów. Tem można objasnić że załogi Dubno, Sarny, Równego - porzuciły koszar i nie mogą się doczekać wagonów - wyruszyły pociągami 13-go z Dubna do Łucka, a stąd mają zamiar wyruszyć kolejną na Hołoby. Sarny zostały zrabowane przez Niemców 14-go grudnia z Równego Niemcy wyruszyli dzisiaj pociągami -/we wsi Szpanow koło Równego sztab ma wyjechać kolejną dzisiaj do Hołob/. Niemiecka linia kolejowa z Równego wyjechała wczoraj. Dzisiaj są w Hołobach, jadą na Brześć Litewski. Ostatnimi dniami Niemcy uciekali się do różnych sposobów by wy dostać wagony i jechać kolejną. Urzędowo proponowali miejscowym władzom stacji zorganizować wynagrodzenie obsługi kolejowej za każdy pociąg puszczonej z Ukrainy w stronę Kowla./od 100 do 300/mechanikowi pociągu w stronę Kowla. Brak smarów i opału stoi na przeszkodzie formowania transportów wojskowych niemieckich więcej - aniżeli polityczna sytuacja, chociaż zdarzają się wypadki sporadyczne że miejscowe bandy rozbrajają ich. Takie wypadki zdarzyły się na linii Korosien - Kijów - Koziatyn - Szczanówka - zajętej ściśle przez oddziały Petlury. Nietyle chodzi tu o rozbrajanie w ściśleym słowach znaczeniu ile o ograbianie pociągów, ponieważ Niemcy wywożą transportami wojskowymi całe wagony cukru, maki, skór, tytoniu, herbaty, konserw owocowych. Eszelony niemieckie przybywające do Hołob nie mogą się doczekać wagonów, pozostawiając tabory siadają do pasażerskich pociągów /dziennie odchodzi na Brześć 3 pociągi/ biorąc z sobą bagaż ręczny i oręż. Co można wyprzedają żydom. Czynią to nietylko oddzielni żołnierze, ale i seldatenrat'y. W Hołobach wyprzedają materiały budowlane, dynamo maszyny do oświetlenia, węgla, konie, wozy można nabywać po bardzo przystępnej cenie. Stacje

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES

PILSUDSKI INSTITUTE ARCHIVES

182

kolejowe obsadzone są tak /17 grudnia/
Kijew - Korosten, Kijew Koziatyn- Zmerynka- Preskarow - Koziatyn - Polonne -
w sejszym znaczeniu przez organizacje Petlury. Koło Sarn /Dąbrowica/ utwo-
rzyła się tak zwana Dąbrowicka republika, kilka tysięcy chłopów. Radzi-
willow, Dąbno, Krzemieniec, Jeziorany też kilkutyśieczna banda utworzona
przez galicyjskich działaczy. Szepetowka, Zdołbunowo, Rowno nie zajęte przez
nikogo, chociaż od strony Sarn wyruszył wczoraj pociąg z oddziałem Dąbro-
wickim. Natrzymał się w Kostopalu, ponieważ Niemcy pospuli tor kolejowy.
Rowno będąc centrum kolejowym obsadzone 5-cio tysięcznym wojskiem niemieckim
i oddziałem oficerskim gen. Czistiakowa /600 ludzi/, po wyjściu zupełnym
Niemców zostanie za jakieś 2 - 3 dni zupełnie bez siły zbrojnej, ponieważ
oddział oficerski /Czistiakowa - Denikina/ sfermawany z oficerów powraca-
jących z niewoli, wczoraj wyjechał z Rownego. Rozbroił się sam na stacji Ro-
wnejszcze, przywieził orez do Hołob i oddał go Niemcom, wzamian za to Niemcy
obiecali go przewieźć do Kowla, stał na zamiar /250 ludzi/ pojechać do War-
szawy, by tutaj polski rząd wysłał ich albo przeciwko bolszewikom w stronę
Minska, albo do Odessy via Lwow. Linja Rowno - Hołoby nie gra znaczenia, no-
nieważ żadnym wojskiem nie jest obsadzona, za wyjątkiem Hołobow gdzie jest
kilka kompanji, które się zmieniają co kilka dni. Stare wyjeżdżają, przy-
bывают nowe. W Kowlu jest większy niemiecki oddział, dosięga kilku tysięcy
ludzi z kulomiotami, ale nastroj bardzo niepewny, chociaż na pozór spokojny.
Sytuacja może być taka, że pewnego pięknego poranku nie mogąc dostać wagonów
wyruszą pieszo. W Lucku tymczasem jeszcze Niemcy są, chociaż soldaterrat zapo-
wiedział, że wagony mogą być im podane na 18-go. Ponieważ „Betriebskommission”
z Rownego wyjechała, więc wagonów im pewnie nie daśa. W Lucku nie wyjaśnił
swej fizjognomji politycznej miejscowy kadr pułku ukraińskiego tak zw. 1-go
lucyńskiego /60 oficerów, 100 żołnierzy/, który dotąd trzymał się hetmana.
50 % oficerów stanowią „samostijnicy”, którzy przyłączają się pewnie do Petlury.
Do Lucka wyjechała również część oficerów z Rownego wraz z gen. Czistiakowym.
Powiatowy starosta z Dubna /marszałek szlachty/ Przybylski, i z Rownego Maksi-
mowicz - przyjechali do Kowla, chcą się przez Warszawę przedostać do Odessy
a stamtąd do armji ochotniczej Denikina.

17 grudnia, Kowel. Porucznik Wronczek.